

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 80/2018-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených advokátom [REDACTED], advokátska kancelária, [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 27 C 210/2012 z 13. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17 Co 951/2014 z 30. septembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 61/2016 z 23. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júla 2017 elektronicky bez zaručeného elektronického podpisu a 28. júla 2017 poštou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 27 C 210/2012 z 13. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 17 Co 951/2014 z 30. septembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 61/2016 z 23. marca 2017.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že žalobou podanou okresnému súdu sa sťažovatelia v procesnom postavení žalobcov v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 210/2012 domáhali proti žalovanej (Prvej stavebnej sporiteľni, a. s., ďalej len „žalovaná“) vyslovenia neplatnosti zmluvy o medziúvere a stavebnom úvere zo 4. apríla 2007 (ďalej len „zmluva o úvere“), ako aj s ňou súvisiacej zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti (rodinnému domu sťažovateľov) na zabezpečenie úveru a napokon aj neplatnosti dohody o vydaní a vyplnení biankozmenky, a to z dôvodu v nich obsiahnutých neprijateľných zmluvných dojednaní, ktoré ich mali poškodzovať ako spotrebiteľov. Na základe zmluvy o úvere žalovaná poskytla sťažovateľom úver na kúpu rodinného domu, ktorý sťažovatelia určitý čas splácali, avšak neskôr z dôvodu straty zamestnania rodinných príslušníkov ho splácať prestali, a tak žalovaná v zmysle zmluvných dojednaní 16. septembra 2010 odstúpila od zmluvy a dva roky po odstúpení od zmluvy pristúpila k nútenému vymoženiu jej dlhovanej sumy, a to predajom nehnuteľnosti

sťažovateľov na dobrovoľnej dražbe, proti uskutočneniu ktorej sa sťažovatelia bránili podaním návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by bolo žalovanej uložené zdržať sa výkonu záložného práva predajom nehnuteľnosti sťažovateľov a ktorému Okresný súd Žilina vyhovel uznesením o nariadení predbežného opatrenia sp. zn. 11 C 71/2012 zo 4. mája 2012, a tiež sťažovatelia podali okresnému súdu aj predmetnú žalobu. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 27 C 210/2012 z 13. mája 2014 rozhodol, že zmluva o úvere je neplatná v jej čl. III – zabezpečenie v jeho bode 1.1 prvej vete a v bode 1.3, ako aj v jej čl. VIII v jeho bode 8, pričom okresný súd konštatoval, že v tejto zmluve nezistil prítomnosť neprijateľných zmluvných podmienok a neplatnosť predmetnej zmluvy v označených článkoch a bodoch konštatoval iba z dôvodu ich nezrozumiteľnosti a neurčitosti, nie však z dôvodu, žeby obsahovali neprijateľné zmluvné podmienky, tak ako sa tohto domáhali sťažovatelia. Okresný súd dospel k tomuto záveru potom, ako z úradnej moci preskúmal sťažovateľmi označené dojednania v zmluve o úvere, ktoré sťažovatelia bez akýchkoľvek ďalších tvrdení alebo dôkazov označili en bloc za neprijateľné zmluvné dojednania. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd rozsudkom sp. zn. 17 Co 951/2014 z 30. septembra 2015 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a v celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi jeho odôvodnenia. Dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 61/2016 z 23. marca 2017 z dôvodu jeho neprípustnosti odmietol.

3. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovatelia v príčinnej súvislosti s rozhodnutím okresného súdu, krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu namietajú porušenie práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého porušenie sťažovatelia odôvodnili tým, že tieto rozhodnutia sú nepresvedčivé a arbitrárne, pretože sa „... *nezaoberali podstatnými otázkami v spore ...*“, a tiež namietajú porušenie svojho práva vlastníť majetok z dôvodu ich neistého postavenia ako vlastníkov k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom zálohu na zabezpečenie im žalovanou poskytnutého úveru, pretože „*Veriteľ mám možnosť kedykoľvek pristúpiť k výkonu záložného práva.*“.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhujú, aby po prijatí ich sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 1 dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Trenčín 27 C 210/2012-69 z 13. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 17 Co 951/2014-96 z 30. septembra 2015. a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6 Cdo 61/2016 z 23. mája 2017 porušené bolo.

II. Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach a základných slobodách rozsudkom Okresného súdu Trenčín 27 C 210/2012-69 z 13. mája 2014, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne 17 Co 951/2014-96 z 30. septembra 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6 Cdo 61/2016 z 23. mája 2017 porušené bolo.

III. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6 Cdo 61/2016 z 23. mája 2017 sa zrušuje.

IV. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 17 Co 951/2014-96 z 30. septembra 2015 sa zrušuje.

V. Rozsudok Okresného súdu Trenčín 27 C 210/2012-69 z 13. mája 2014 sa zrušuje a vec sa mu vracia na nové konanie.

VI. Okresný súd Trenčín je povinný zaplatiť sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie spoločne a nerozdielne vo výške 1 000 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VII. Okresný súd Trenčín je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. K rozsudkom okresného súdu a krajského súdu

7.1 Pokiaľ ide o sťažovateľmi napádané rozsudky okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity [„*ak... nerozhoduje iný súd*“], ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

7.2 Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľmi označených základných práv oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd ich sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

7.3 Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých sťažovatelia namietajú a k porušeniu ktorých malo dôjsť aj v príčinnej súvislosti s napádaným rozsudkom okresného súdu a krajského súdu, neposkytujú všeobecné súdy na základe sťažovateľom dostupných opravných prostriedkov, predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia ich práv. Sťažovatelia mali možnosť domáhať sa preskúmania rozhodnutí okresného súdu

a krajského súdu, a to využitím riadneho (odvolania) a mimoriadneho (dovolania) opravného prostriedku, ktoré, tak ako to vyplýva aj zo sťažnosti, sťažovatelia napokon aj účinne využili. Na základe sťažovateľmi podaného odvolania sa krajský súd a na základe podaného dovolania najvyšší súd v rozsahu svojho preskúmavacieho oprávnenia odvolacieho a dovolacieho súdu museli v podstate vyrovnat' s rovnakými argumentmi, aké sťažovatelia proti rozhodnutiu okresného súdu a krajského súdu uvádzajú aj v konaní pred ústavným súdom.

7.4 Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti (proti okresnému súdu a krajskému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

8. K uzneseniu najvyššieho súdu

8.1 Pokiaľ ide o uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 61/2016 z 23. marca 2017, v príčinnej súvislosti s ním sťažovatelia namietali porušenie svojich základných práv na tom základe, že najvyšší súd „... *svoje rozhodnutie odôvodnil výlučne procesnými dôvodmi neprípustnosti dovolania bez vecného posúdenia*“, preto toto uznesenie považujú za arbitrárne.

8.2 Vzhľadom na to, že sťažovatelia nespochybňujú dôvody, na základe ktorých najvyšší súd ich dovolanie ako procesne neprípustné odmietol, bolo bez právneho významu na tomto mieste uvádzať citáciu jeho rozhodnutia a v tejto súvislosti ústavný súd v reakcii na námietku sťažovateľov, že najvyšší súd aj vecne nepreskúmal rozhodnutie krajského súdu, iba podotýka, že aj keby sa táto námietka javila byť dôvodnou na to, aby sa ňou ústavný súd zaoberal v sťažnosti sťažovateľov, absentujú principiálne ústavno-procesné predpoklady na konanie pred ústavným súdom (sťažovatelia v sťažnosti bližšie neodôvodňujú, v čom sa javí byť rozhodnutie najvyššieho súdu nesprávne, pričom iba konštatovanie o jeho neústavnosti nie je dostačujúce, pozn.), ktorých nedostatok ústavný

súd nie je povinný odstraňovať ani sám ex offo, a vzhľadom na to, že sťažovatelia sú kvalifikovane právne zastúpení, nie je jeho povinnosťou na ich odstránenie vyzývať ani sťažovateľov.

8.3 Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

8.4 Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľov v tejto časti vykazuje taký nedostatok náležitostí predpísaných zákonom, ktoré bránia konaniu pred ústavným súdom, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napádaných rozhodnutí okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ako aj rozhodnutie o priznaní sťažovateľom primeraného finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania je viazané na vyslovenie porušenia ich práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. marca 2018

